

Voorwoord

Om goed te leren denken is oefenstof nodig waarop flink valt te knagen. Dat is precies wat dit lesprogramma filosofie te bieden heeft. Bij filosofische vragen gaat het niet om het vinden van het enig juiste antwoord maar om het vinden van een goede gedachtegang naar een bevredigend antwoord. Dat maakt filosofie bij uitstek tot de activiteit waarmee je goed leert denken. Het is dan ook aangetoond dat de cognitieve intelligentie van kinderen met dit lesprogramma sterk toeneemt.

In dit lesprogramma doen kinderen het denken niet in hun eentje. Ze doen het samen in kleine groepen of met de hele klas. Dan merken ze dat andere kinderen andere antwoorden hebben dan zichzelf en dat die andere kinderen toch goede redenen voor hun antwoorden kunnen hebben. Gaandeweg krijgen kinderen daardoor inzicht in het denken van anderen. Een ander bewezen effect van dit lesprogramma is dan ook dat de sociale intelligentie van kinderen er door toeneemt.

Dat er verschillende antwoorden mogelijk zijn, betekent natuurlijk nog niet dat er geen foute antwoorden bestaan! Het lesprogramma stimuleert kinderen om daarover met elkaar in discussie te gaan en leert ze om goede argumenten voor hun mening te geven.

Dit boek bevat materiaal en leswijzers voor 30 wekelijkse sessies van ongeveer 1 uur. De sessies beginnen steevast met een verhaal of een spel waarmee een filosofische vraag wordt opgeworpen. Veel van de vragen hebben betrekking op morele, sociale en persoonlijke onderwerpen. Wat is geluk? Wat zijn de gevolgen van vertrouwen en wat van wantrouwen? Waarom zijn er spelregels en wat gebeurt er als we ze veranderen? Het voordeel van dit soort onderwerpen is dat ze met herkenbare voorbeelden voor kinderen dicht bij huis blijven, terwijl ze toch de basis bieden om over moeilijke en abstracte vragen na te denken. Bovendien bieden ze kinderen alle gelegenheid om samen na te denken over normen en waarden en om gaandeweg een eigen levensbeschouwing op te bouwen.

‘Denken door Filosofie’ sluit goed aan op de Nederlandse onderwijspraktijk doordat het een belangrijke bijdrage levert aan het bereiken van 6 kerndoelen. Het gaat om de volgende kerndoelen zoals het ministerie van OCW die stelt voor het primair onderwijs (2006):

1. De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven (doel 1).
2. De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren (doel 2).
3. De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren (doel 3).
4. De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen (doel 34).
5. De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen (doel 37).
6. De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu (doel 38).

Al het lesmateriaal dat bij ‘Denken door Filosofie’ hoort, is gratis op te halen van www.filosofie.svpo.nl. Voor de methode is daarom niet meer nodig dan dit lesboek voor de docent.

Deze lesmethode wordt zonder winst oogmerk uitgegeven door de Stichting voor Persoonlijk Onderwijs (SvPO).